

Dr. Jiří Baum, Růžena Baumová

Z archivu
cestovatele **1**

Z ARCHIVU CESTOVATELE 1

Časopisové články, tentokrát
převážně z *Asie*

Dr. Jiří Baum
Růžena Baumová

Dr. Jiří Baum
EXOTICKÝ RYBOLOV

Domorodec kmene Semangů s vrší na ryby, zadní Indie

Moře v okolí korálových ostrovů jižních moří je za pěkné pohody sytě modré, ale lahvově zelené pásmo kolem břehu naznačuje poměrně mělkou vodu, chráněnou před příbojem přirozenou hradbou korálových balvanů. Tato část moře, od míst, kde se tříští bílá pěna příboje, až k oslnivě bílému písku břehu, vroubeného kokosovými palmami, je útočištěm bohaté zvěřeny a rájem rybářovým. Chytání ryb u nás má se k rybolovu v těchto končinách

jako sklenice vody k poháru šumivého vína. Náš rybář vidí jen o máloco víc než svůj prut, vlas a vodní hladinu, ale zde se nám zdá, že hladina moře je jen velkým skleněným oknem, kterým se díváme do podivné krajiny, kde všechno hýří zvláštními tvary a všemi barvami duhy.

Voda je dokonale čistá a vzdálenost klame. Žlutavé dno zdá se býtí půl druhého metru pod námi, ale ve skutečnosti musili bychom se potopiti alespoň pět metrů hluboko, než bychom se mohli procházeti mezi hnědavými a fialovými keři korálů. Na okraji našeho člunu sedí snědý domorodec a s klidem, který nemůže nic vyrušit, se dívá na udiri vznášející se několik metrů pod námi. Kolem ní plave v soustředných kruzích rybka, která vypadá jako krásný motýl: je vyšší než dlouhá a její černo boky pokrývají kolmé pruhy, svítící chromovou žlutí. Je vidět, že v ní bojuje opatrnost s velkými laskominami. Blíží se stále více a více. Pak se objevuje dlouhý stříbřitý pás, a když je blízko, pozorujeme, že to je veliké hejno sklovitě průhledných rybiček: plovou v řadách za sebou jako pluk vojáků, opisují křivky a pak mizejí v dálce. Pojednou se žlutě pruhovaná rybka mrskla a již mizí mezi větvemi korálů, a teď se blíží veliká ryba, která vypadá jako karikatura bachratého kapra, skoro metr dlouhého. Je chrpově modré barvy. Má více odvahy a iniciativy než její předchůdce, útočí přímo na vnadidlo a za chvíli vytahuje ji domorodý rybář s uspokojením do člunu.

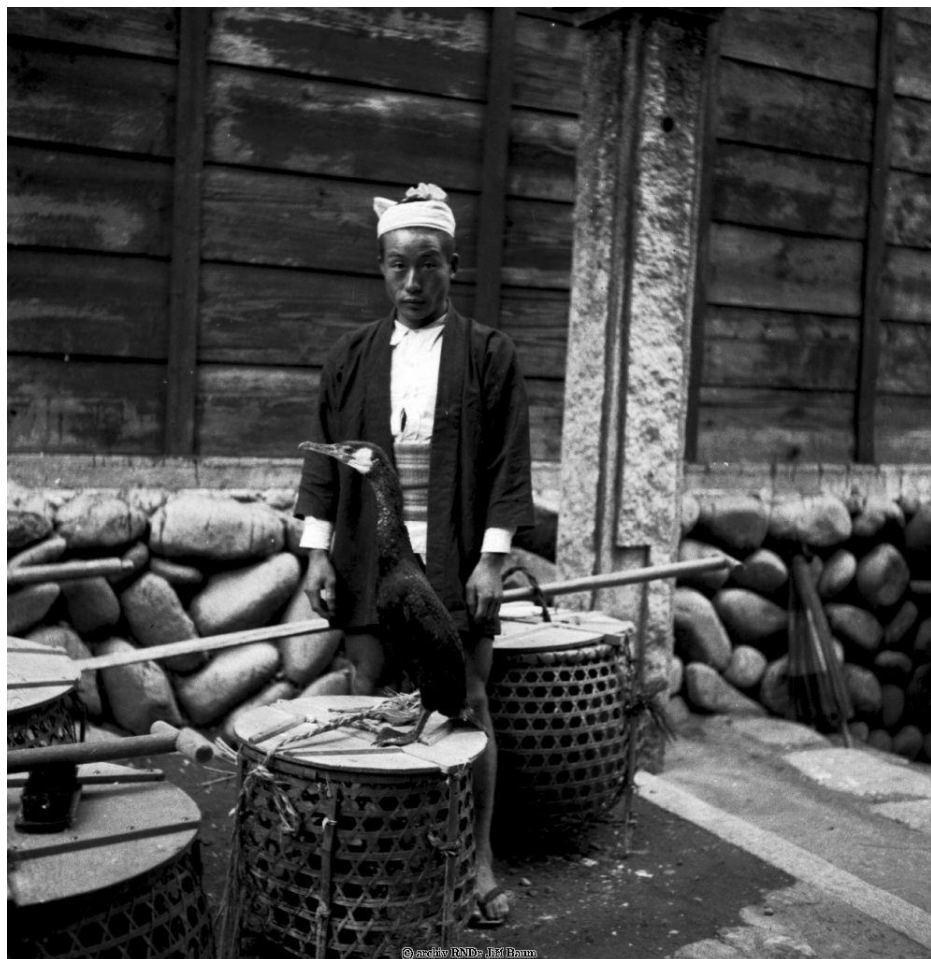
To je jeden z půvabů rybolovu dalekých končin: exotické prostředí. Druhým jsou podivné lovecké metody, některé bizarní, jiné zas velmi primitivní. Je jich velké množství, a kdybych měl uvést jen

ty nejdůležitější, vyplnil bych sám celý sešit našeho časopisu, a tak uvedu jen některé.

Bývá zvykem, začít s nejjednodušším: nejprimitivnějším rybolovem je chytání ryb do ruky. V tropech to jde spíše než u nás, protože za některých okolností se nahromadí ryby na malých prostorách. Tam, kde doba dešťů a doba sucha jsou přesně odděleny, vysychá voda v řekách a ke konci dešťové doby rozpadá se tok v jednotlivé tůně, které spolu nesouvisí a v nichž se hromadí ryby. Podobně i u moře při odlivu zůstávají někdy při skalnatém pobřeží jezírka slané vody a v nich ryby, které nenastoupily včas zpáteční cestu k širému moři.

Snad nejjednodušší zdokonalení lovu takových ryb vynalezli Indiáni některých jihoamerických kmenů: ovinují si ruku páskou, na které jsou navlečeny obratle menších zvířat, aby mohli hladkou rybu pevně uchopit. Často se za nimi potápějí do velké hloubky. Tam, kde je mělká voda, používají někteří domorodci košů bez dna, které přiklopí na rybu a pak hořením otvorem ji pohodlně vyloví. Jindy zas užívají obyčejného dřevěného obušku, kterým rybu omráčí.

Takové jednoduché lovecké metody uplatní se místy i na severozápadě Ameriky, od Kalifornie až po Aljasku, kde se tamější losos vyskytuje v době tahu v obrovském množství. Svědčí o tom nejlépe jeden z amerických způsobů lovu: proud řeky otáčí velkým kolem, podobným mlýnskému, a to zase točí kolem, na kterém jsou upevněny sítě, a ty vyhazují lososy, plující ve sraženém šiku proti toku řeky, na dřevěnou plošinu. Takovým zařízením ukořistí za den mnoho tisíc ryb a některé z nich se dostanou v podobě konzerv až k nám. Mnoho lososů se také pochytná do velkých sítí.

Japonský rybář se svým kormoránem, Gifu, Japonsko, 1935

Proti pouhému obušku je kopí již značným pokrokem. Máme zde všechny přechody – od primitivního oštěpu s dřevěnou špičkou až po dokonalou harpunu s ocelovým ostrím, které zůstane dlouhým motouzem spojeno s člunem. Velmi často používají primitivní rybáři luků a šípů, které bývají opatřeny zoubky, aby zůstaly vězeti v ráně, a